

Vzpomínka na prof. Boháčka

Uplynulo již více než dvacet let od chvíle, kdy v ediční řadě *Memorabilia iuridica* pražské právnické fakulty vyšla pod edičním vedením Dušana Straňáka útlá knížka pod názvem „Život a působení profesora Miroslava Boháčka“, obsahující vzpomínky na tohoto posledního „předúnorového“ profesora římského práva, stejně jako příspěvky hodnotící jeho vědecké působení.

Jednoho říjnového dne minulého roku „přistála“ v mé e-mailové schránce zpráva od neznámého odesílatele, kterou našťěstí program nevyhodnotil jako spam. Byla to krátká zpráva od JUDr. Antonína Kučery, v níž se ptal, zda bych měl zájem o několik dopisů, které mu prof. Boháček napsal v 70. letech minulého století. Jednalo se o tři soukromé dopisy adresované dr. Kučerovi.

Dr. Kučera je jeden z jeho posledních žáků a zároveň i účastníků soukromých seminářů prof. Boháčka. Podle vlastních slov s ním zůstal, stejně jako s prof. Tomsou, v nepřetržitém písemném styku i po svém odchodu do emigrace v roce 1968 až do smrti obou profesorů. Jeho vřelý vztah ke svému učiteli dokládá nejen korespondence, ale stejně tak i to, že přispěl do výše uvedené knihy o prof. Boháčkovi a v roce 1980 inicioval, aby byl M. Boháček spolu s V. Buškem a B. Tomsou vyhlášeni čestnými členy spolku Všehrd.

Přepis dopisů je ponechán z důvodu co největší autenticity v původní neupravené podobě, tedy včetně překlepů a dalších „nedokonalostí“. První z nich se týká pozvání na přednášku na univerzitě v Hamburku, v němž prof. Boháček osvětluje důvody jejího odmítnutí. Druhý z nich je věnován obstarání textu rukopisu z mnichovské knihovny a konečně třetí nedatovaný je reflexí na poctu, kterou mu připravili jeho žáci a kolegové.

Prof. Dr. MIROSLAV BOHÁČEK

V Praze 22. 9. 74

*Milý pane kolego,
srdečný dík za dopis ze 16.t.m. se zajímavými španělskými dojmy a se zprávou o tom, co jste podnikl ve věci mnichovského rukopisu – děkuju mockrát. Proč ale spěchám s odpovědí : tlumočíte mi nabídku hamburské právnické fakulty uspořádat mou pohostinskou přednášku. Především samozřejmě jsem touto nabídkou poctěn i potěšen a děkuji těm, kdo by ji chtěli uskutečnit, i vlastnímu podněcovateli této akce, o které jsem byl už před*

*nedlouhým časem informován Dušanem.¹ Už jemu se jsem odpověděl tak, jak to teď asi napíši, a prosím všechny účastněné, aby mi mé stanovisko nezazlívali. Je pochopitelné, že každý Gastvortrag má být parádní – to tedy znamená přípravu / u mne zvlášt pečlivou, že si nemohu dovolit přednášek německy spatra/ a ta by mi sebrala spoustu času, který potřebuju na jiné práce, které by mohly mít trvalejší význam, než pohostinské vystoupení s látkou, která v myslích posluchačstva nezanechá valné stopy. Ale budiž: čas by se musel vyšetřit, počkaly by jiné věci ve prospěch zahraniční reprezentace české vědy. Jenže já už jsem takhle byl víckrát pozván /konkrétně mám na mysli tři kongresy a jednu veleporadu týkající se toho *Ius romanum medii aevi*/ a vždy jsem byl poučen, že to ta, půjde beze mne, nebo že tam místo mne pojede někdo jiný. Před tři takové apríly jsem v posledním případě dokonce připravoval referát /mělo to být v Montpellier, tak jsem musel honit francouzštinu/, a když jsem ho měl asi z třetiny hotový, bylo mi oznámeno, že má cesta nebyla včas zařazena do plánu Akademie. Pravda, dnes už nejsem pracovníkem ČSAV,² ale povolení každé cesty s vědeckým účelem se příslušným pasovým úřadem předkládá Akademii, takže by se komedie mohla snadno zase opakovat a já bych čas věnovaný té potřebné přípravě vyhodil nadarmo. Toto tedy nechci riskovat, a nemám ani chuť běhat po všech těch instancích, a konečně – proč to nepřiznat – nezdá se mi ani ta všechna námaha a nervové napětí, které by pro mne taková přednáška a cesta znamenaly, nijak žádoucí. Vždyť ta 75ka znamená určitý úbytek energie a v člověku od přírody lenivému vyvolává snahu vyvarovat se jakémukoli nepohodlí – a to by tedy bylo.*

Buďte tak laskav a toto vše přiměřenými slovy vyložte a nezlobte se na mne ani Vy, ani jiní zprostředkovatelé tohoto ušlechtilého a lepšího subjektu hodného návrhu.. Znovu mockrát děkuju a pěkně Vás i Vaši paní – a samozřejmě i Štěpána³ – pozdravuju.

Váš
M. Boháček

PS. Původ tohoto mastného fleku v čele listu je mi nejasný. Místopřísežně prohlašuji, že jsem to psal čistýma rukama, na čistém stole a čistým /strojem.

V Praze 15. 10. 74

Milý pane kolego,
včera mi telefonovali z Archivu, že došla zásilka z mnichovské knihovny, a dnes jsem si ji vyzvedl. Je to v pořádku, je tam vše, co potřebuji, a kvalita xeroxů je dobrá. Arci kodex má foliový formát a při zmenšení /nikterak velkém/ vypadly glosy ještě menší, než jsou ve skutečnosti, takže mi to dá fušku při čtení. Jenže to už je moje věc a knihovna za to nemůže. Odesílali to 7.1.m. a 10. už to bylo v Praze, pak už se to zdrželo sobotou a nedělí. Je to tedy slušný výkon. Prohlídka byla usnadněna ceduličkou „Kann amtlich geöffnet werden“, takže nebyly žádné obtíže. Takže Vám mohu srdečně poděkovat za obstarání a omlouvám se,

¹ D. Straňákem.

² V té době byl M. Boháček již pouze smluvním pracovníkem Komise pro soupis rukopisů.

³ Š. Zinner.

že jsem Vám nebo paní choti přidělal práci, a poněvadž už to bylo obtěžování, tak prosím za brzké oznámení výloh a cesty jak je mám vyrovnat: myslím, že to půjde snadno způsobem, který jsem navrhoval už když jsem Vás o tuto věc požádal. Jak to bylo moudré, že jsem se s tím na Vás obrátil, je vidět z toho, že výpůjčka knihy o kterou pro mne zdejší universitní knihovna žádala u těžce mnichovské knihovny dne 7. srpna, dodnes není vyřízena. Naštěstí se to stane zbytečným právě použitím tohoto zxeroxovaného rukopisu.

Tady není nic zvlášť potěšitelného, o čem by se dalo psát. Zdá se, že Tomsa nějak podlehl depressi, vyvolané těžkou nemocí jeho /nevlastního/ syna. Dušan⁴ sice vyslovoval přesvědčení, že se z toho Bohuš vyhrabe, ale nějak se dlouho neozývá. Jiná causa miserabilis je Áda,⁵ který má padáka /smlouva ovšem drží ještě půl roku/, takže bude ve svých 48 letech začínat znova – a zatím neví kde. Po jistých stránkách by to proto nebylo tak špatné, že člověk má na krku tři čtvrtiny století, jen kdyby to zas nemělo jiné nevýhody. Ale bude lepší nechat této linie a vrátit se raději k radosti, kterou jste mi obstaráním snímků způsobil – to znamená vrhnout se na to, co se odtamtud vyklube. Nezapomenu Vám o tom napsat, zatím znova děkuji a srdečně Vás i Vaši paní pozdravuju.

Váš
M. Boháček

Milý pane kolego,

v gratulaci k mé 75ce jste se zmiňoval o „drobnosti“, kterou jste dali dohromady se Štěpánem,⁶ a kterou mi odevzdá Dušan.⁷ Protože jsem věděl, že Dušan s doc. Klímpu na mne chystají gratulační sborníček, s kterým otravovali kde koho o příspěvek, domníval jsem se, že jste se stali i Vy obětí tohoto snažení, a tak jsem Vám v předchozím dopise tuším slíbil, že Vám poděkuju, až to dostanu s těmi ostatními. Mezi tyto písemné projevy jsem Váš příspěvek řadil i tehdy, když mi Dušan odevzdával obálku jako přílohu ke svázané blahopřejné adrese – položil jsem ho klidně s tím, že si to přečtu vše najednou. Pak po odchodu deputace jsem byl ovšem nemálo překvapen skutečným obsahem a obdivoval jsem Dušana, že se mi nechechtal hned na místě: vynahradil si to, až když jsem mu druhý den vysvětlil své chování. A nyní je tedy vysvětluji i Vám a srdečně děkuji Vám i Štěpánovi.

S mnoha pozdravy Vás oba a s pěkným poručením Vaší paní a jsem

Váš
M. Boháček

PS. Nedivte se chybám ve strojopise, mám pocuchané nervy.⁸

⁴ D. Straňák.

⁵ Synovec M. Boháčka.

⁶ Š. Zinner.

⁷ D. Straňák.

⁸ Jeho dera byla tehdy odsouzena pro nedovolené opuštění republiky.

Tyto dopisy nejen ilustrují pracovní postavení prof. Boháčka v té, pro něho tak nelehké době, kdy prof. Boháček působil jako pracovník Komise pro soupis a studium rukopisů při VI. Sekci ČSAV, ale stejně tak i jeho vnitřní rozpoložení. Dopisy jsou drobným příspěvkem ke zmapování osudů české romanistiky a jejích představitelů v období, kdy hrozilo, že tento tradiční obor české právní vědy zanikne.

Michal Skřejpek

doi: 10.14712/2464689X.2022.9